

Olvass többet! nemzetközi irodalmi vetélkedő

2013/2014

- szövegrészlet -

J.R.R.Tolkien: A hobbit (Gy. Horváth László fordításában)

...ez a történet éppen arról szól, hogy egy Zsákos mégiscsak kalandba keveredett, és egészen váratlan dolgokat művelt meg mondott. Lehet, hogy szomszédai nagyrabecsülését elvesztette, de nyert – nos, majd meglátjátok, nyert-e valamit a végén.

Ennek a hobbitnak az édesanyja – de mi is az a hobbit? Azt hiszem, manapság már el kell magyarázni ezt, mert igencsak megfogyatkoztak, és félnek a Nagyoktól, ahogyan minket neveznek. Kicsi teremtmények, fele olyan magasak, mint mi, kisebbek még a szakállas törpöknél is. A hobbitoknak nem nő szakálluk. Varázserejük jóformán semmi sincs, kivéve azt az egyszerű, hétköznapi tehetségüket, amelynek segítségével csendben és gyorsan el tudnak tűnni, ha magunk fajta megtermett, ostoba népek közelednek feléjük, akkora zajt csapva, mint egy elefánt, amit ők már egy mér földnyiről meghallanak. Hajlamosak pocakot eresztetni; cipőt nem hordanak, mert a talpukat természetből megkeményedett bőrréteg borítja, s a lábukon sűrű, meleg barna szőr nő, olyan, mint a hajuk (amely göndör); ujjaiak hosszúak, ügyesek és barnák, arcuk jámbor, nevetésük mély és zengő (főleg ebéd után, amit napjában kétszer esznek, ha tehetik). Most már eleget tudtok róluk, úgyhogy folytatom is. Szóval, ennek a hobbitnak – mármint Zsákos Bilbónak – az édesanyja a híres Tuk Belladonna volt, az Öreg Tuknak, a hobbitok fejének, aki a Vízen, vagyis a Domb tövében csordogáló kis folyón túl lakott, három nevezetes lánya közül az egyik. Híresztelték (persze más famíliák), hogy valamikor réges-régen az egyik Tuk-ös tündelányt vehetett feleségül. Ez persze képtelenség, de azért kétség kívül volt bennük valami nem egészen hobbitszerű, és időről időre megtörtént, hogy a Tuk klán valamelyik tagja felkerekedett és kalandba bonyolódott. Nyomtalanul eltűntek, a család meg persze elhallgatta a dolgot; mindenesetre tény, hogy a Tukok nem voltak olyan tiszteletre méltók, mint a Zsákosok, noha gazdagabbak voltak.

Nem mintha Tuk Belladonna bármiféle kalandba keveredett volna, miután Zsákos Bungóné lett belőle. Bungó, Bilbó apja a legpazarabb hobbitüregét építette a számára (részben a pénzéből), amelyet a Domb alatt, a Domb megett és a Vízen túl csak találni lehetett, és ott is maradtak életük végéig. Ennek ellenére valószínű, hogy az egyetlen fia, Bilbó, noha éppen úgy festett és viselkedett, mintha megbízható, ráérős apja második kiadása lett volna, örökölt valami alkati furcsaságot a Tuk-oldaltól, valamint, ami csak az alkalomra várt, hogy a felszínre törhessen. Ez az alkalom azonban sohasem jött el, míg Zsákos Bilbó fel nem nőtt, és ötvenesztendőskor körüli nem lett, továbbra is ott lakván az apja által épített szépséges hobbitüregben, amelyet az imént mutattam be, mígnem, egy szó, mint száz, látszólag egészen begyepesedett.

Különös véletlen folytán egy reggel, valamikor réges-régen, a békevilágban, amikor még kevesebb volt a lárma és több a zöld, s a hobbitok még sokan voltak, és jól ment a soruk, és Zsákos Bilbó reggeli után épp az ajtajában álldogálva szívta irdatlan hosszú fapipáját, amely szinte gyapjas (és csinosan kefélt) lábáig ért – felbukkant Gandalf. Gandalf! Ha csak a negyedét hallottátok volna mindannak, amit én hallottam róla, márpedig magam is csak a töredékét hallottam annak, ami hallható volna, tudnátok, micsoda nevezetes történet következik. Történetek és kalandok teremtek, amerre járt, méghozzá a legrendkívülibb fajtából. Időtlen idők óta nem látták már a Domb alatt, egész pontosan azóta, hogy a barátja, az Öreg Tuk meghalt, és a hobbitok már jóformán már azt is elfelejtették, hogy milyen. A Domb megett és a Vízen túl, messze – messze intézte ügyes-bajos dolgait, az ő kicsi hobbitfiú és hobbitlány koruk óta.